

KIRIK CAM PARÇASI

Çırak Ayhan, henüz on iki yaşına yeni basmış, koyu tenli bir çocuktur. Bir tüccar çırağı olmasına rağmen hedefleri ve çabaları yaşantısını, olduğu uçtan zıt uca doğru itmekteydi. “İs kokulu sokaklarda tavana ulaşmaya çalışan bir güvercin misali” temizliyordu tezgâhının önünü. Vitrinin camından yansıyan görüntüsünü silik ve kirli gördü. Elini vitrinin üzerinde gezdirdiğinde ve *kamerasında bulunan iki merceğini* saydam camın üstüne odakladığında görüntünün kirli oluşunun vitrinden kaynaklı olmadığını fark etti. Dükkânın iki metrekairelik tuvaletine koştu, ustası asla müşterilerin karşısına pasaklı bir şekilde çıkmasına müsaade etmezdi. Yüzünü yıkarken endişeli duygular içerisine büründü. Bakımsız bir insan olarak görülmemiş olmayı umuyordu.

İçeri geri döndüğünde bir müşterinin ürünleri incelemeye geldiğini gördü. Çırak Ayhan, kapının üstünde asılı duran zilin sesini duymamıştı ve duruma hazırlıksız yakalanmıştı. İçeriye gelen müşteri, eli yüzü düzgün, orta yaşlı bir beyefendi idi. Favorileri uzun fakat sakalları tıraşlıydı. Beyefendinin kıyafetlerinin temiz ve ütülü olması Çırak Ayhan’ın hoşuna gitmişti. Elini, gördüğü her ürünün üzerinde gezdirip parmak izi bırakmakta usta olan bu kişinin özel bir şey aramadığı bakışlarından belli oluyordu. Çırak Ayhan sordu:

- Merhabalar efendim, yardımcı olabilir miyim?
- Aleykümselam genç adam...

Eli yüzü düzgün, temiz kıyafetli beyefendi duraksadı. Önce yere baktı, sonra da Çırak Ayhan’ın gözlerinin içine. Konuşmaya devam etti:

- Bir kere olsun ailemle güzel bir kahvaltı yapmak istiyorum. Hayatımda daha önce hiç kahvaltı sofrası hazırlamadım. Neler almamı önerirsin genç adam?

Kahvaltı sofrasında bal-kaymak ikilisine delicesine âşık olan Çırak Ayhan otuz dakika önce, dükkânı açmadan, içten içe yapmak istediği kahvaltıyı, o donatılmış masayı anlatmaya başladı:

- Bal ve kaymak almanızı öneririm. Balımız Erzincan’dan geliyor, kaymağı da kendimiz yapıyoruz. Ustamın çiftliğinde inekler sağılıyor ve ustam kendi mutfağında kaymak yapıp buraya getiriyor. Gelenleri buzdolabında muhafaza ediyoruz, yani taze sayılır. Dükkânımızda zeytin, peynir de bulunuyor. Yumurta kızartmak için yağa da ihtiyacınız olabilir. Ayrıca caddenin aşağısındaki manavdan salatalık ve domates alabilirsiniz. Ekmek almak için de yan sokağın sonundaki fırına uğrayabilirsiniz.

- Etrafındaki çoğu şeyden haberin varmış genç, takdir ettim. Şimdi bana şu kaymağı göster bakalım!

Çırak Ayhan, beyefendiye kaymağı göstermek için buzdolabının kapağını açtığı anda kapıdaki zil çinladı. Çırak Ayhan, ustasının gelmiş olduğunu, onun bir topuklu ayakkabıymış gibi ses çıkaran siyah pabuçlarından anladı. Sesi duyduğu anda buzdolabının kapağını kapatıp arkasına döndü. Üstünde gömlek olmasa da düğmelerini ilikler gibi bir hareket yaptı ve başını öne eğdi.

Ustası, Erdal Bey, dükkâna adımını attığı anda içerideki canlı cansız her şeyin tüylerinin diken diken olmasına sebep olmuştu. Erdal Bey, üstündeki sarı kürkü çıkardı, silkeledi ve tezgâhın arkasındaki dilsiz uşağa asıverdi. Kendisine bir iskemle çekti, ayaklarını yerdeki salça kovasının üstüne uzattı ve çırağını gözlelemeye başladı. Çırak Ayhan, ustasının iskemleye oturduğunu görünce yüzünü tekrardan müşteriye çevirdi ve beyefendiyle ilgilenmeye devam etti.

Çırak Ayhan, dükkâna gelen beyefendinin ihtiyaçlarını sağlamış durumdaydı. Müşteriden aldığı akçeyi kasaya -tezgâhın altındaki kahverengi torbaya- atmıştı. Adamın bir eline yağı, diğer eline balı koymuştu. İki taraf da mutluydu.

Çırak Ayhan rafları düzenlerken hayatında olup bitenleri sorgulamaktaydı. On iki yıllık tüm hayatı bu dükkânda geçmiş olduğu için, bu on beş metrekairelik mekânın dışında bir dünyayı hayal edemiyordu bile. Bu çırağın sorgulamakta üstüne yoktu. Sorguladı: Kendisinin neden bu kadar takıntılı biri olduğunu sorguladı. Ayhan'ın titiz bir çocuk olmasının en mantıklı gerekçelerinden biri, ustasının da hayata aynı şekilde bakıyor olmasıydı. Fakat Ayhan, bunu görmeyi reddediyordu. Ustasının elinde büyümüş olduğunu, onu yetiştirecek anne veya babası olmadığını kabullenmek istemiyordu. Gün geçtikçe yüzüne daha sert vuran bir gerçektir bu.

Ayhan'ın bir anda başı dönmeye başladı. Düşünceleri ayaklanmış ve kendisini boğmaya çalışıyordu sanki. Düşmemek için elini vitrinin camına koydu, gözlerini sınıksız kapadı ve içten içe baş dönmesinin geçmesini diledi. Gözlerini tekrar açmaya yeltendi, bu sefer etrafın bulanıklaştığını gördü. Hiçbir şey düşünmemekle beraber tek duyduğu ses ustası Erdal Bey'in bağırışıydı:

- Oğlum! İyi misin?

...

Küçük çırak gözlerini tekrar açtığında gece yarısı olmuştu. Artık bulutlar kararmış, çiçekler solmuş, hayvanlar ölmüş, güneşler doğmamış, geceler bitmemiş... Kıyamet ise kopmuştu. Ayhan, vitrinle beraber yere devrilmişti. Küçük çırak, aılmaya ve ayağa kalkmaya çalışırken, önceden düşüp bayıldığı yerde olmadığını hissetti. Ayaklarını bağdaş yapıp yere oturdu. Her yer salçaya bulanmıştı, düşerken kovayı da devirmiş olmalıydı. Açıklanamayan birçok soru işareti vardı.

Yerde oturur hâldeyken başının zonkladığını hissetti. Elinde sıkıca tuttuğu cam parçasını dükkânın diğer ucuna fırlattı. Bu kadar kırılğan bir şeye bu denli bağlanmasının tek açıklaması olabilirdi. Yere düşerken tek güvенеbileceği şey olan vitrine tutunmuş ve onu hiç bırakmamıştı. Kırılrsa bile, zarar görse bile, amacını yitirse bile ona tutunmuştu. Ayhan böyle biriydi işte, her şeye sıkıca bağlanırdı. Elektrikler kesilmişti. Gecenin sessiz karanlığında etrafı zor görmesine rağmen ustasının parlayan o sarı kürkü, Ayhan'ın dikkatinden kaçmadı. Kürke doğru birkaç adım attı, pabuçları salçaya bulanmıştı. Ustasının sigara içtiğinden haberdardı, bu yüzden emin hareketlerle kürkün cebini aradı. Bu görkemli eşyada sadece bir cep bulunuyordu, o da iç taraftaydı. Cepten bir kibrit paketi çıkardı, pakettense bir kibrit.

Etrafı kibritin aleviyle aydınlatarak gözlemlemeye başladı. Her yer cam içinde kalmıştı. Her yürüdüğünde, eskimiş pabuçlarının tabanından içeriye girmek için can atan cam kırıklarının bağırışlarını duyuyordu. Ustasına seslendi fakat cevap alamadı. Evine gitmiş olmalıydı çünkü gecenin bir saatinde etrafta görünmek isteyecek biri asla değildi. Dükkânın kapısı açık kalmış, dışarıdan esen rüzgâr üfürüyordu. Yine aynı rüzgâr, Ayhan'ın yeni bir kibrit yakmasına sebep olmuştu.

Ayhan bu sefer iki metrekairelik tuvaleti aydınlattı elindeki kibritle. Minik aynada kendisiyle göz göze gelmesine boyu yetmedi. Suyu açtı ve üstündeki salça lekelerini temizlemeye başladı. Ne kadar temizlediyse de bu lekeler geçmek bilmiyordu. Sıcak suyun akmak bilmediği bu lavaboya yetişmek için parmaklarının üstüne çıkmak zorunda kalan Ayhan, psikolojik bir çöküntü yaşadığını hissetti. İki metrekairelik tuvaletten çıkarken ışığını kapatmaya çalıştı, elektriklerin kesildiğini bir anlık idrak edemeyerek. Gözlerini sertçe kırıştırdı ve etrafı sanki gece görüşü varmışçasına kolaçan etti. Aniden bir ses duydu.

Uzakta çalışan jeneratörün sesiydi bu, iki saniye geçmeden elektrikler geri gelmişti. Gecenin karanlığında, dükkânın aydınlığında, düşlerinin yalnızlığında kalakalmıştı Ayhan. Yeri dikkatlice izledi. Salça lekelerini bir bir saydı. Tam paspası almaya yeltendiğinde salça kovanın aslında devrilmemiş olduğunu fark etti. Ayhan, bu sert darbeyle sarsıldığını hissetti. Tezgâhtan ilerleyip birkaç adım attı ve yerde duran ustasını gördü. Elindeki kibrit paketi yerdeki sıvının içine düşmüş ve tok bir ses çıkarmıştı. Ayhan gerçeklikten uzaklaştığını fark etti fakat elinden hiçbir şey gelmedi. Ustasının kanlar içinde yerde yatan cesedine dikkat kesilerek, olan biteni idrak etmeye çalıştı:

- Ustam öldü. Ustam öldü. Ustam öldü. Ustam öldü. Ustam öldü...

Ayhan'ın gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Polisler gelene kadar aynı cümleyi tekrarlamayı sürdürdü. Olay mahalline varan komiser, kafasındaki fötr şapkası ve onunla aynı renkteki uzun

ceketiyle kendisinin dedektife benzer bir havası olduğunu sezdiriyordu. Ekipten biri kendisine seslendi:

- Tolga Komiserim, suç mahallinde bir tanık var.
- Ustam öldü. Ustam öldü. Ustam öldü...
- Sakın kimse etrafa dokunmasın. Çocuğu arabanın arkasına yerleştirin.

Bir polis Ayhan'ın kollarından tuttu ve onu götürmeye başladı. Ayhan ise çığlık çığlığa bağırıyordu:

- Ben bu sabah yağ sattım! Ben bu sabah kaymak sattım! Ben bu sabah bal sattım!
Benim ustam öldü. Benim ustam ölüdür!

...

Tolga Komiserin saatten haberi yoktu. Güneşin yavaş yavaş doğuşuyla birlikte gözleri acımaya başladığı için zamanın sabaha karşı olduğunu farkındaydı. Sonunda kendisini o dehşet verici suç mahallinden atabilmiş ve Ayhan'ın soruşturması için onu sorgulamaya gelebilmişti. Biraz molaya ihtiyacı vardı. Bu yüzden eline kahvesini almış; Ayhan'ın tek gecelik, dört duvarlı hücresinin kapısındaki güvenlikle sohbet ediyordu ve ona gördüklerini anlatıyordu:

- Çocuk daha on bir yaşlarında... Dükkândaki vitrini devirip cam parçasını dükkânın sahibine yaklaşık on dört kere saptırmış. Kesiklerden biri kalbinde, kalanları karnında... Çocuk ne yaptığını biliyormuş yani. Elindeki cam parçası oldukça büyük ve keskindi, adamın göğüs kafesini neredeyse delip geçmişti. Benim tahminimce adam kan kaybından ölmüştür. Dükkânın her yeri kanla kaplıydı, sanki fayanslar kırmızıya boyanmıştı. Kana bulanmamış tek şey portmantoda asılı duran sarı kürktü. Neyse Sedat, çocuğun suçlu olduğunu düşünüyoruz. Gidip bir ifadesini almak lazım...

Yaptığı bu konuşmanın üstüne Tolga Bey, saatlerdir dört duvar arasında kalmış Ayhan'ın kapısına geldi. Ustası artık olmayan çırağın, Ayhan'ın, bir şarkıyı mırıldanışını duydu:

- Yağ satarım, bal satarım... Ustam ölmüş ben satarım. Ustam öldü kürkü var, satmam on beş liraya. Yağ satarım, bal satarım... Usta öldü ben satarım. Ustamın ömrü sarıdır, nereden baksan on beş liradır.